

Folketingets Finansudvalg
Christiansborg

28. marts 2023

Svar på Finansudvalgets spørgsmål nr. 150 (Alm. del) af 23. marts 2023

Spørgsmål

Vil ministeren oversende sit talepapir fra samrådet den 13. januar 2023 om det europæiske semester 2023, jf. FIU alm. del - samrådssp. A?

Svar

Talepapir til samråd 13. januar 2023 er vedlagt i bilag 1.

Det bemærkes, at det talte ord gælder.

Med venlig hilsen

Stephanie Lose
Fung. økonomiminister

Bilag 1 – Økonomiministerens talepapir til samråd i FIU 13. januar 2023**Indledning**

- Tak for invitationen til dette samråd om det europæiske semester. Som ny økonomiminister har jeg fået ansvaret for det internationale økonomiske område. Jeg ser frem til samarbejdet med jer i udvalgene.
- Samrådet følger (som bekendt) af udvalgenes beretning om et nationalt semester fra 2013, der giver mulighed for drøftelser af det europæiske semester mellem regeringen og Folketinget.
- I dag vil jeg komme omkring følgende hovedpunkter:
 - En kort introduktion til det europæiske semester og dets udvikling de seneste år.
 - Herefter en redegørelse for Kommissionens udspil, dvs. *strategi for bæredygtig vækst for 2023, anbefalinger til euroområdet som helhed, og varslingsrapport om makroøkonomiske ubalancer.*
 - Til sidst vil jeg give regeringens vurdering af Kommissionens udspil og kort opsummere, hvad der er gjort for at følge op på de *landspecifikke anbefalinger* til Danmark fra i sommer.

- Først til introduktionen til det europæiske semester:
- Det europæiske semester sætter rammen for samarbejdet om økonomisk politik i EU, herunder analyser og drøftelser af den økonomiske politik. Semesteret er en fast, årlig proces, der blev indledt i november sidste år med blandt andet Kommissionens økonomiske prioriteter for 2023, og ender med Rådets vedtagelse af anbefalinger til de enkelte EU-lande til sommer.
- Semesteret blev etableret i 2011, hvor finanskrisen og den efterfølgende statsgældskrise påvirkede de europæiske økonomier. Mange lande var plaget af lav vækst, svage offentlige finanser, høj arbejdsløshed, udfordringer i den finansielle sektor og forskellige makroøkonomiske ubalancer. EU-landene aftalte derfor det europæiske semester for at hjælpe hinanden i den rigtige retning mod mere sunde og holdbare økonomier.
- I årene, der fulgte, fik mange lande gradvist bedre styr på økonomien. Det var blandt andet reformer anbefalet under det europæiske semester, der var med til at forbedre de europæiske økonomier.
- Det europæiske semester er over årene løbende blevet tilpasset den økonomiske udvikling. Efter at have haft et

stærkt fokus på krisehåndtering i de første år, fik semesteret gradvist større fokus på nye udfordringer, herunder de økonomiske aspekter af den grønne omstilling.

- De seneste år har vi igen stået over for kriser, herunder pandemien, hvilket har øget semesterets fokus på krisehåndtering og økonomisk genopretning.
- Siden 2020 har semesteret således spillet en central rolle i implementeringen af genopretningsfaciliteten, som blev vedtaget under pandemien, og som yder direkte støtte og lån til EU-landene i takt med implementering af aftalte reformer og investeringer.
- Vi ser også, at krigen i Ukraine og den medfølgende energikrise i disse år sætter sine tydelige spor i semesteret. Blandt andet modtog alle EU-landene i 2022 anbefalinger om at reducere afhængigheden af fossile brændstoffer.
- Og der er et generelt fokus på håndteringen af de negative effekter af krigen for europæisk økonomi, som foruden de stigende energipriser også kommer til udtryk ved stor usikkerhed, svækket forbrugertillid og lavere samhandel.

- De turbulente år, som europæisk økonomi befinder sig i, har samtidig givet de traditionelle fokusområder øget relevans, herunder arbejdet med at få nedbragt skadelige ubalancer og sikret økonomierne mod nye kriser.
- De økonomiske udfordringer, vi står overfor i EU, afspejles generelt i Kommissionens pakke, som indleder det europæiske semester for 2023, herunder Kommissionens årlige *strategi for bæredygtig vækst*.

Kommissionens årlige strategi for bæredygtig vækst

- Kommissionens *strategi for bæredygtig vækst* fremlægger fire prioriteter for det økonomiske samarbejde og det europæiske semester i 2023:
 - Bæredygtighed
 - Produktivitet
 - Social retfærdighed
 - Makroøkonomisk stabilitet
- Kommissionen fremhæver, at prioriteringen af **bæredygtighed** på kort sigt handler om at håndtere konsekvenserne af de stigende energipriser som følger af krigen i Ukraine uden at svække incitamenterne til at reducere energiforbruget og udrulle bæredygtig energi. Det handler blandt andet

om at reducere afhængigheden af russisk energi og gennemføre støttetiltag målrettet dem, der er hårdest ramt af krisen, uden at øge inflationspresset.

- Derudover bør EU-landene prioritere målsætningerne i den europæiske grønne pagt og fit-for-55 pakken. Det handler blandt andet om at fortsætte implementeringen af EU-landenes genopretningsplaner, prioritere grønne investeringer og forbedre rammebetingelserne for den grønne omstilling. EU-landene bør fx prioritere reformer af skattesystemet, der i højere grad tilpasser skatter og afgifter til klimamålsætningerne.
- Prioriteringen af **produktivitet** lægger op til, at EU og EU-landene på kort sigt skal håndtere virksomhedernes udfordringer som følge af forstyrrelser af de globale forsyningskæder ved bl.a. at diversificere handlen med tredjelande.
- Derudover bør produktiviteten styrkes ved at sikre et vel fungerende indre marked, mindske administrative byrder samt fremme investeringer i arbejdsstyrkens færdigheder, digitalisering samt forskning og udvikling.
- Prioriteringen af **social retfærdighed** handler på kort sigt om at håndtere de sociale konsekvenser af de stigende

energipriser ved støttetiltag, der er målrettede og ikke mindsker incitamenterne til at reducere energiforbruget.

- Derudover handler det sociale fokus om at fremme beskæftigelsen ved at forbedre arbejdsstyrkens færdigheder og gennem effektive arbejdsmarkedspolitikker. EU-landene bør også forbedre dækningsgraden og effektiviteten af de sociale sikkerhedsnet.
- Prioriteringen af **makroøkonomisk stabilitet** handler om at sikre sunde og holdbare offentlige finanser, styrke økonomiernes modstandsdygtighed og fremme sunde investeringer. Finanspolitikken bør være overordnet neutral i 2023, ikke øge inflationspresset og tage højde for de forskellige nationale udgangspunkter. EU-lande med høj gæld skal fx have en forsigtig tilgang til finanspolitikkerne.

Anbefalingerne til euroområdet som helhed

- *Euroanbefalingerne* afspejler flere af de samme temaer.
- Eurolandene anbefales blandt andet at føre holdbar finanspolitik, der ikke øger inflationspresset, og koordinere eventuelle støttetiltag i lyset af energikrisen. Derudover anbefales eurolandene at sikre finansiell stabilitet, fremme grønne og digitale investeringer, at fortsætte arbejdet at fremme den finansielle integration.

- Anbefalingerne vil sætte retning for de senere *landespecifikke anbefalinger* til de enkelte eurolande, som godkendes af ECOFIN i juni.

Varslingsrapporten om makroøkonomiske ubalancer

- Kommissionens *varslingsrapport om makroøkonomiske ubalancer* vil også være med til at sætte retning for de landespecifikke anbefalinger, der skal godkendes i juni.
- Varslingsrapporten indleder hvert år samarbejdet om makroøkonomiske ubalancer. Samarbejdet har til formål at forebygge økonomiske ubalancer i EU-landene, før de udvikler sig og eventuelt medfører kriser, samt håndtere ubalancerne, hvis de alligevel opstår.
- Hvis varslingsrapporten vurderer, at EU-lande har potentielle ubalancer, vil Kommissionen i maj eller juni 2023 fremlægge *dybdegående analyser* for hvert af disse lande. Her vurderes det, om landene har ubalancer eller har risiko for det og derfor bør modtage konkrete landespecifikke anbefalinger om at korrigere eller forebygge dem.
- Varslingsrapporten for 2023 konkluderer overordnet, at der er risici relateret til ubalancer i en række lande, og at der skal udarbejdes dybdegående analyser om 17 lande.

- Det er bl.a. andet tilfældet for de 10 lande, som oplevede makroøkonomiske ubalancer sidste år, og som fortsat oplever flere af de samme risici. Der er bl.a. tale om høj offentlig og privat gæld, svagheder i den finansielle sektor og svag konkurrenceevne. Derudover udpeges syv nye lande til dybdegående analyser på grund af især bekymrende udviklinger i konkurrenceevnen og på boligmarkederne.
- Kommissionen vurderer, at der *ikke* er risiko for ubalancer i Danmark.
- Kommissionen bemærker bl.a., at overskuddet på betalingsbalancen fortsat er højt, men ventes at falde i de kommende år. Overskuddet skyldes bl.a. afkast fra store formuer i udlandet. Det fremhæves, at Danmark generelt ikke er udfordret i forhold til konkurrenceevnen, men at enhedslønomkostningerne ventes at stige i 2023.
- Kommissionen fremhæver også, at der er høj privat bruttogæld i Danmark, og at boligpriserne er høje og har været stigende i 2021 og begyndelsen af 2022. Kommissionen nævner dog samtidig vendingen i udviklingen i boligpriserne.

Regeringens holdning

- Regeringen deler generelt vurderingerne og prioriteterne i Kommissionens udspil.
- Det er vigtigt, at EU-samarbejdet bidrager til at sikre ansvarlig økonomisk politik i EU-landene. EU-landene skal føre sund finanspolitik, nedbringe ubalancer og arbejde for at styrke beskæftigelse og produktivitet gennem reformer. Det sikrer vækst og beskæftigelse og giver os de bedste forudsætninger for at håndtere kriser og de økonomiske muskler til at stå stærkt internationalt.
- Sunde europæiske økonomier giver os også mulighed for at prioritere den grønne omstilling. Det er vigtigt, at den grønne omstilling har en central plads i EU-samarbejdet, så vi i fælleskab kan finde de mest effektive redskaber til at nå vores klimamålsætninger.
- For regeringen er det også vigtigt, at den økonomiske politik bidrager til social balance, og at de sociale konsekvenser af den aktuelle krise også håndteres på en rimelig måde.
- Regeringen er tilfreds med, at Kommissionen vurderer, at Danmark ikke har større ubalancer og derfor ikke vil udarbejde en dybdegående analyse af Danmark i 2023.

Videre proces

- Kigger vi fremad, så skal ECOFIN den 17. januar vedtage konklusioner om Kommissionens undersøgelse for bæredygtig vækst og varslingsrapporten. Samtidig godkender eurolandene anbefalingerne til euroområdet som helhed.
- Udkastene til ECOFIN's konklusioner støtter generelt Kommissionens prioriterer og analyser og opfordrer EU-landene til at føre sund økonomisk politik og fremme den grønne omstilling.
- Kommissionens pakke og ECOFIN's konklusioner ventes at danne baggrund for drøftelsen af økonomiske temaer på EU-topmødet (Det Europæiske Råd) 23.-24. marts 2023.
- Det er tanken, at landene herefter skal tage højde for ECOFIN's konklusioner og DER's drøftelse i deres *stabilitets- eller konvergensprogrammer* samt *nationale reformprogrammer*, som bliver fremlagt i løbet af marts og april.
- Kommissionens udspil samt de politiske drøftelser og konklusioner vil sammen med landenes programmer danne baggrund for Kommissionens udkast til *landespecifikke anbefalinger*, der ventes offentliggjort i maj eller juni sammen med Kommissionens *landerapporter* og *dybdegående analyser* af ubalancer.

Opfølgning på de landespecifikke anbefalinger til DK

- Afslutningsvis vil jeg kort redgøre for opfølgningen på de fire *landespecifikke anbefalinger*, som Danmark fik i sommer.
- Den første anbefaling vedrører finanspolitikken, boligmarkedet og investeringer i grøn og digital omstilling. Her anbefales Danmark overordnet set at føre neutral finanspolitik, at implementere det nye ejendomsskattesystem, styrke udbuddet af billige boliger og generelt fremme investeringer i grøn og digital omstilling.
- Den anden anbefaling handler om, at Danmark skal gennemføre sin genopretningsplan.
- Den tredje anbefaling anbefaler Danmark at fremme cirkulær økonomi og sikre bedre affaldshåndtering.
- Og den fjerde anbefaling handler om at reducere afhængigheden af fossile brændstoffer og udledningen af drivhusgasser.
- Anbefalingerne til Danmark flugter generelt godt med regeringens dagsorden.
- Kigger vi på den første anbefaling og dens fokus på finanspolitikken, så taler den høje økonomiske aktivitet sammen

med den høje inflation for en stram finanspolitik. Finanspolitikken er strammet i 2022 og regeringen finder det centralt, at nye prioriteter på finansloven for 2023 skal være fuldt finansierede inden for ansvarlige rammer.

- I forhold til anbefalingens fokus på boligmarkedet, vil det nye ejendomsskattesystem træde i kraft i 2024. Det skal øge stabiliteten på boligmarkedet, fordi ejendomsskatterne vil følge udviklingen i boligpriserne og dermed dæmpe udsvingene i ejendomspriserne.
- For så vidt angår anbefalingens opfordring til at fremme opførelse af boliger til overkommelige priser er der med fonden for blandede byer afsat et betydeligt beløb til etablering af flere nye almene boliger i de kommende år. Det er i god tråd med regeringens generelle ønske om et boligmarked, hvor der er et blandet udbud af ejerboliger, almene boliger, andelsboliger og privat udlejning.
- Anbefalingen om digitale og grønne investeringer stemmer også overens med regeringens prioriteter. Regeringen vil udvikle og fastholde Danmark som et digitalt foregangsland, hvor digitalisering skaber værdi for borgere, virksomheder, vores personale i den offentlige sektor og for landet

som helhed. Derfor vil regeringen bl.a. fortsætte de ambitiøse investeringer i digitalisering og automatisering på tværs af både den offentlige og private sektor.

- Og den grønne omstilling og grønne investeringer er generelt en kerneprioritet for regeringen.
- Det gælder fx også i forhold til den anden anbefaling om fortsat implementering af den danske genopretningsplan, som er blandt de grønneste i EU. Implementeringen af initiativerne i genopretningsplanen er i fuld gang, og Danmark sendte i december dokumentation for opfyldelse af de første 25 af i alt 77 mål og milepæle.
- I forhold til den tredje anbefaling, som vedrører *cirkulær økonomi og affaldshåndtering*, vil jeg fremhæve aftalerne om øget genanvendelse af affald, der er indgået i efteråret 2022. Særligt implementeringen af affaldssortering i 10 fraktioner og aftalen om at indføre udvidet producentansvar for emballage og engangsprodukter ventes at bidrage væsentligt til øget genanvendelse.
- Desuden vil en række ændringer i reguleringen af fjernvarmesektoren understøtte omstillingen til billigere og grønnere varme, ligesom rumvarmeafgiften er ændret, så fossile

brændsler beskattes relativt hårdere end CO₂-lette brændsler.

- Samtidig er der indgået aftale om at nedbringe forbrændingskapaciteten for affald i de kommende år, idet affaldsforbrændingen erstattes af grønnere løsninger.
- I forhold til den fjerde anbefaling om *reduktion af afhængighed af fossile brændstoffer*, er der det seneste år indgået en række store klimaaftaler med et bredt flertal i Folketinget, som har leveret væsentlige drivhusgasreduktioner.
- Regeringen har lavet et nyt regeringsgrundlag med ambitiøse mål for klimaet, hvor der også er særligt fokus på at blive uafhængig af fossile brændsler.
- Tak for ordet – og så står jeg selvfølgelig til rådighed for spørgsmål.